

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 24.7.2020 r.
COM(2020) 606 final

ANNEXES 1 to 2

ZAŁĄCZNIKI

do

**KOMUNIKATU KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Agenda i plan działania UE w zakresie środków odurzających na lata 2021–2025

Załącznik 1

Plan działania UE w zakresie środków odurzających na lata 2021–2025

A) ZWIĘKSZENIE BEZPIECZEŃSTWA – ZAKŁÓCENIE RYNKÓW ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH

Priorytet strategiczny 1. Rozbijanie i likwidacja dużych, zorganizowanych grup przestępczych wysokiego ryzyka związanych ze środkami odurzającymi, które to grupy działają w państwach członkowskich UE, pochodzą z państw członkowskich lub prowadzą działania ukierunkowane na państwa członkowskie, oraz zajęcie się powiązaniami z innymi zagrożeniami dla bezpieczeństwa

Działania	Odpowiedni obszar priorytetowy	Harmonogram	Odpowiedzialność
Działanie 1. Dalsze wzmacnianie: (i) cyklu polityki unijnej dotyczącej poważnej i zorganizowanej przestępczości międzynarodowej (EMPACT) na podstawie jego oceny w 2020 r. oraz z uwzględnieniem SOCTA ¹ 2021; (ii) ustaleń i zaleceń zawartych w rocznych Europejskich raportach narkotykowych sporządzanych przez EMCDDA ² oraz w raporcie o rynku narkotykowym w UE sporządzonym przez EMCDDA i Europol; oraz (iii) zgodnie z wnioskami wyciągniętymi z wpływu pandemii COVID-19 na rynki środków odurzających. Zwiększenie koordynacji i współpracy w celu osiągnięcia bardziej wymiernych wyników dochodzeń, m.in. poprzez EMPACT, jak również zwiększenie wymiany informacji na temat związanych ze środkami odurzającymi zorganizowanych grup przestępczych, krajowych i międzynarodowych, a także większe wykorzystanie aplikacji sieci bezpiecznej wymiany informacji (SIENA).	1.1	2021–2025	Komisja Europejska Państwa członkowskie Europol EMCDDA
Działanie 2: Wzmocnienie wymiany informacji i analizy powiązań między	1.1	2021–2025	Komisja Europejska

¹ Ocena zagrożenia poważną i zorganizowaną przestępczością

² Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii

przestępczością związaną z rynkami środków odurzających (produkcją, handlem i dystrybucją) oraz (i) innymi formami poważnej przestępczości, w tym handlem ludźmi, przemytem migrantów, handlem bronią i terroryzmem; (ii) dopuszczaniem się poważnych przestępstw, w tym przemocy/zabójstw związanych ze środkami odurzającymi, korupcją i praniem pieniędzy.	1.2		Państwa członkowskie Europol EMCDDA Frontex
Działanie 3. Nadanie priorytetu dochodzeniom w sprawie zorganizowanych grup i sieci przestępczych związanych ze środkami odurzającymi, stwarzających największe zagrożenie dla bezpieczeństwa w UE, poprzez proces selekcji celów o dużej wartości, ustanowiony przez państwa członkowskie przy wsparciu Europolu. Nieodłącznym elementem takich dochodzeń powinno być odszukiwanie mienia i dochodzenia finansowe, które mają doprowadzić do skutecznej konfiskaty wpływów z przestępstw związanych z narkotykami. Zapewnienie ściślejszej współpracy i koordynacji działań operacyjnych w UE oraz między państwami członkowskimi, odpowiednimi państwami trzecimi i Europolem; oraz zacieśnienie współpracy z Eurojust w zakresie powiązanych postępowań sądowych.	1.1 1.2	2021–2025	Komisja Europejska Państwa członkowskie Europol Frontex Eurojust
Działanie 4. Zapewnienie organom ścigania przez państwa członkowskie szybkiego dostępu do informacji finansowych, aby umożliwić im prowadzenie skutecznych dochodzeń finansowych w sprawie zorganizowanych grup przestępczych powiązanych ze środkami odurzającymi, m.in. poprzez: (i) pełne wykorzystanie informacji będących w posiadaniu jednostek analityki finansowej (FIU) na warunkach określonych w dyrektywie w sprawie korzystania z informacji finansowych (dyrektywa (UE) 2019/1153); (ii) skuteczniejsze wykorzystywanie informacji gromadzonych przez biura ds. odzyskiwania mienia w celu identyfikacji i śledzenia zysków związanych z nielegalnym obrotem środkami odurzającymi, z myślą o ewentualnym późniejszym zamrożeniu takich zysków i ich konfiskacie. Zwiększenie liczby szkoleń dla funkcjonariuszy organów ścigania i sędziów śledczych oraz wyspecjalizowanych lokalnych i regionalnych jednostek zajmujących się konfiskatą mienia pochodzącego z przestępstwa.	1.2	2021–2025	Komisja Europejska Państwa członkowskie Europol Eurojust CEPOL

Działanie 5. Zacieśnienie współpracy i ustanowienie lepszych powiązań między organami podatkowymi/celnymi a organami ścigania w celu (i) poprawy skuteczności dochodzeń, (ii) wykrywania działań związanych z praniem brudnych pieniędzy w handlu, (iii) zakłócenia działalności przestępczej oraz (iv) uniemożliwienia ponownego wykorzystania zysków z rynków środków odurzających do szerzenia działalności przestępczej lub w legalnej gospodarce. Zachęca się państwa członkowskie do poszerzania swojej wiedzy fachowej i zasobów dotyczących alternatywnych systemów bankowych i systemów transferów pieniężnych stosowanych przez zorganizowane grupy przestępcze powiązane ze środkami odurzającymi (np. Hawala).	1.2	2021–2025	Komisja Europejska Państwa członkowskie Europol Frontex
Działanie 6. Określenie i priorytetowe traktowanie współpracy z państwami wysokiego ryzyka z punktu widzenia produkcji i przemytu środków odurzających w celu (i) ułatwienia państwom członkowskim dostępu do informacji finansowych i innych, aby wzmocnić zdolność właściwych organów do prowadzenia dochodzeń finansowych oraz (ii) śledzenia i identyfikacji dochodów z działalności przestępczej związanej ze środkami odurzającymi oraz zapewnienia wykonania nakazów zajęcia i konfiskaty na terenie UE.	1.2	2021–2025	Komisja Europejska Państwa członkowskie Europol Eurojust
Działanie 7. Przeanalizowanie kolejnych sposobów identyfikowania metod szyfrowania i innych metod technologicznych stosowanych przez zorganizowane grupy przestępcze działające na rynkach środków odurzających w celu uniknięcia zdemaskowania oraz w celu ukrycia komunikacji. Zwiększenie wymiany informacji w czasie rzeczywistym, które mogą być przedmiotem działań i ścigania, w obrębie państw członkowskich, Europolu i Eurojustu oraz pomiędzy nimi.	1.2	2021–2025	Komisja Europejska Państwa członkowskie Europol Eurojust EMCDDA
Działanie 8. W następstwie skutecznej konfiskaty mienia – wzięcie pod uwagę bezpiecznego i pewnego ponownego wykorzystania zajętych i skonfiskowanych narzędzi w celu wsparcia środków ograniczających popyt na środki odurzające i podaż narkotyków. Komisja Europejska rozważy tę kwestię w ramach ewentualnego przeglądu dyrektywy w sprawie zabezpieczenia i konfiskaty narzędzi służących do popełnienia przestępstwa i korzyści pochodzących z przestępstwa w Unii Europejskiej	1.2	2021–2025	Komisja Europejska Państwa członkowskie

(dyrektywa 2014/42/UE).			
Działanie 9. Zapewnienie wprowadzenia odpowiednich unijnych programów współpracy w zakresie środków odurzających na całym świecie i wdrożenie ich z państwami trzecimi i regionami. Wzmocnienie wspólnej analizy strategicznej i operacyjnej (i) poprzez zaangażowanie odpowiednich agencji UE, takich jak EMCDDA i Europol oraz (ii) poprzez zapewnienie regularnego i terminowego przekazywania istotnych informacji operacyjnych między programami współpracy a tymi agencjami UE.	1.3	2021–2025	Komisja Europejska ESDZ Europol EMCDDA
Działanie 10. Poprawa dialogu UE na temat środków odurzających, który koncentruje się na konkretnych szlakach przemytu środków odurzających, obejmujących rynki producentów, tranzytu i konsumentów. Należy prowadzić regularne dialogi z regionem i państwami Bałkanów Zachodnich, państwami Partnerstwa Wschodniego, regionem i państwami Azji Środkowej, Rosją, Stanami Zjednoczonymi, Ameryką Łacińską oraz regionem i państwami Karaibów. Ponadto należy rozpocząć dialog na temat środków odurzających z Chinami, Iranem i Kolumbią. Dalsze dialogi z innymi państwami lub regionami będą badane w zależności od zmian w zakresie pochodzenia i tras dostaw narkotyków oraz rozwoju sytuacji międzynarodowej.	1.3	2021–2025	Komisja Europejska ESDZ

Priorytet strategiczny 2. Zwiększenie wykrywalności nielegalnego obrotu hurtowego środkami odurzającymi i prekursorów narkotyków w unijnych miejscach wprowadzenia i wyprowadzenia

Działania	Odpowiedni obszar priorytetowy	Harmonogram	Odpowiedzialność
Działanie 11. Wspieranie działań w głównych miejscach wprowadzenia i wyprowadzenia wykorzystywanych w nielegalnym obrocie środkami odurzającymi poprzez wzmocnianie i promowanie ustanawiania celnych analiz ryzyka, metod dochodzeniowych i innych odpowiednich polityk, kontroli i procedur zwalczania nielegalnego obrotu środkami odurzającymi. Zapewnienie ustrukturyzowanej	2.1	2021–2025	Komisja Europejska Państwa członkowskie Frontex

koordynacji i współpracy, a także wymiany w czasie rzeczywistym danych wywiadowczych dotyczących przestępczości oraz skoordynowanych dochodzeń w UE poprzez wykorzystanie służb odpowiednich agencji UE, takich jak Europol i Frontex, do wspierania państw członkowskich. Ponadto należy umożliwić bezpieczną komunikację ze Światową Organizacją Celną w zakresie wymiany informacji z aplikacją SIENA za pośrednictwem komunikacji systemowej.			Europol
Działanie 12. Wspieranie państw członkowskich w opracowywaniu skutecznych technologii prześwietlania umożliwiających wykrywanie środków odurzających i prekursorów narkotyków w kontenerach, ciężarówkach, na statkach, ze szczególnym uwzględnieniem głównych portów, lotnisk, dworców kolejowych i głównych lądowych przejść granicznych.	2.1	2021–2025	Komisja Europejska Państwa członkowskie Frontex Europol
Działanie 13. Poprawa ustrukturyzowanej koordynacji i współpracy między organami celnymi a Frontexem, Europolem i EMCDDA, jak również wymiany informacji celnych, które mają być interoperacyjne i połączone z informacjami dotyczącymi egzekwowania prawa i kontroli granicznej. Zwiększenie liczby ekspertów celnych w Europolu oraz wzmocnienie zdolności straży granicznej Frontexu do wykrywania nielegalnego obrotu środkami odurzającymi na granicach UE.	2.1	2021	Komisja Europejska Państwa członkowskie Frontex Europol EMCDDA
Działanie 14. Ustanowienie niezbędnych powiązań i współpracy z właściwymi organami ds. lotnictwa cywilnego i organami administracji morskiej w celu zapewnienia skutecznych i efektywnych dochodzeń i wykrywania środków odurzających na lotniskach i w portach. Pogłębienie współpracy międzynarodowej z organami ds. administracji morskiej i organami lotnictwa cywilnego w najważniejszych krajach partnerskich wzdłuż głównych szlaków przemytu środków odurzających.	2.1 2.2	2021	Komisja Europejska Państwa członkowskie Frontex ESDZ
Działanie 15. Dalsze finansowanie Morskiego Centrum Analiz i Operacji ds. Zwalczania Narkotyków (MAOC-N) oraz zapewnienie mu zrównoważonego,	2.2	2021	Komisja Europejska

długoterminowego modelu zarządzania. Zapewnienie wymiany informacji i współpracy z właściwymi agencjami UE.			Państwa członkowskie MAOC-N Europol Frontex EMCDDA
Działanie 16. Ustanowienie wspólnej platformy wywiadu antynarkotykowego w ramach Europolu, obejmującej przedstawicieli państw członkowskich i posiadającej punkty kontaktowe mające możliwość prowadzenia zabezpieczonej wymiany informacji w państwach trzecich i regionach stanowiących ośrodki nielegalnego obrotu środkami odurzającymi. Zapewnienie wymiany danych wywiadowczych w czasie rzeczywistym, analizy i wsparcia dla operacji prowadzonych na żywo skierowanych przeciwko międzynarodowym zorganizowanym grupom przestępczym zajmującym się nielegalnym obrotem środkami odurzającymi i mającym wpływ na UE.	2.2	2021	Komisja Europejska Państwa członkowskie Europol Frontex EMCDDA
Działanie 17. Zawarcie porozumień między Unią Europejską a państwami trzecimi, w których znajdują się ośrodki nielegalnego obrotu środkami odurzającymi, umożliwiających odpowiednim agencjom UE, takim jak Europol i Frontex, wymianę informacji i danych, w tym danych osobowych i operacyjnych.	2.2	2021	Komisja Europejska

Priorytet strategiczny 3. Zwiększenie skutecznego monitorowania kanałów logistycznych i cyfrowych wykorzystywanych do dystrybucji środków odurzających w średnich i małych ilościach oraz zwiększenie liczby konfiskat nielegalnych substancji przemycanych tymi kanałami w ścisłej współpracy z sektorem prywatnym

Działania	Odpowiedni obszar priorytetowy	Harmonogram	Odpowiedzialność
Działanie 18. Monitorowanie rynku internetowego i kryptorynku pod kątem sprzedaży środków odurzających poprzez wdrożenie działań przygotowawczych	3.1	2021	Komisja Europejska

zaproponowanych przez Parlament Europejski w zakresie całodobowego monitorowania kryptorynku w celu zapewnienia kompleksowych wyników ³ . Wzmocnienie zdolności EMCDDA i Europolu w tej dziedzinie.			Europol EMCDDA
Działanie 19. Operacyjna analiza wykonalności dotycząca sposobu, w jaki operatorzy usług pocztowych i kurierskich mogą wykrywać dystrybucję nielegalnych substancji w przesyłkach pocztowych i jej zapobiegać ⁴ . Zawieranie protokołów ustaleń w celu wzmocnienia współpracy między organami ścigania, służbami celnymi, operatorami usług pocztowych i kurierskich oraz dostawcami elektronicznych usług płatniczych.	3.2	2021–2025	Komisja Europejska Państwa członkowskie Europol EMCDDA
Działanie 20. Promowanie rozwoju, stosowania i wymiany najlepszych praktyk i sprzętu między państwami członkowskimi w zakresie monitorowania podejrzanych przesyłek pocztowych poprzez stosowanie takich rozwiązań, jak psy wyszkolone do wykrywania środków odurzających lub urządzenia rentgenowskie. W szczególności należy zbadać rolę nowych technologii, a zwłaszcza sztucznej inteligencji.	3.2	2021–2025	Komisja Europejska Państwa członkowskie
Działanie 21. Podniesienie świadomości potrzeby skoncentrowania działań na kanałach służących do nielegalnego obrotu środkami odurzającymi, które to kanały są obecnie niewystarczająco monitorowane przez organy ścigania, poprzez ustanowienie lub wzmocnienie metod monitorowania i prowadzenia dochodzeń w mniejszych portach morskich i rzecznych, na lotniskach i stacjach kolejowych. Zaangażowanie odpowiednich agencji UE, aby wsparły państwa członkowskie w tych działaniach.	3.3	2021–2025	Komisja Europejska Państwa członkowskie Europol EMCDDA

³ Szczegółowe informacje można znaleźć w pozycji 18 02 77 04 – Działania przygotowawcze – Koordynowane przez UE monitorowanie kryptorynku w celu zwalczania działalności przestępczej, przedstawione na stronie 61 załącznika 3 Uwagi do budżetu projektów pilotażowych / działań przygotowawczych.

⁴ Przesyłka pocztowa: przesyłka opatrzona adresem w ostatecznej formie, w której ma być przewieziona przez operatora świadczącego usługi pocztowe. Poza przesyłkami z korespondencją przesyłki takie obejmują także na przykład książki, katalogi, gazety, czasopisma i paczki pocztowe zawierające towar mający wartość handlową lub niemający takiej wartości.

Priorytet strategiczny 4. Zwalczanie produkcji i przetwarzania środków odurzających, zapobieganie wykorzystywaniu prekursorów narkotyków do produkcji niedozwolonych środków odurzających oraz zapobieganie handlowi nimi, a także likwidacja nielegalnych upraw

Działania	Odpowiedni obszar priorytetowy	Harmonogram	Odpowiedzialność
Działanie 22. Wzmocnienie działań operacyjnych organów ścigania i ich współpracy z organami administracyjnymi i innymi właściwymi stronami w zakresie zwalczania przestępstw przeciwko środowisku związanych z nielegalną produkcją i obrotem środkami odurzającymi. Opracowanie technologii wykrywania, wymiany informacji i skoordynowanych dochodzeń poprzez zaangażowanie odpowiednich agencji UE w celu wsparcia państw członkowskich.	4.1	2021	Komisja Europejska Państwa członkowskie Europol EMCDDA
Działanie 23. Zajęcie się głównymi wyzwaniami określonymi w ocenie prawodawstwa dotyczącego prekursorów narkotyków, w szczególności potrzebą sprostania wyzwaniu, jakie stwarzają projektowane prekursory narkotyków.	4.1	2021	Komisja Europejska Państwa członkowskie
Działanie 24. Identyfikacja, śledzenie i likwidacja nielegalnych zakładów produkujących środki odurzające w UE, m.in. poprzez ukierunkowanie działań na prekursory i na projektowane prekursory narkotyków, poprzez usprawnienie i lepsze wykorzystanie dochodzeń kryminalistycznych, wywiadu oraz poprzez opracowanie i rozszerzenie technik wykrywania.	4.1	2021–2025	Państwa członkowskie Europol EMCDDA
Działanie 25. Rozważenie rozpoczęcia badania oceniającego skuteczność decyzji ramowej Rady 2004/757/WSiSW z dnia 25 października 2004 r. ustanawiającej minimalne przepisy określające znamiona przestępstw i kar w dziedzinie nielegalnego handlu narkotykami, mając na uwadze zmianę ewentualnie nieaktualnych aspektów i wzmocnienie obszarów, w zależności od potrzeb.	4.1	2022	Komisja Europejska
Działanie 26. Dalsze wspieranie i śledzenie wyników alternatywnych programów rozwoju i związanych z nimi interwencji w zakresie polityki antynarkotkowej ukierunkowanych na rozwój w krajach pochodzenia niedozwolonych środków	4.2	2021–2025	Komisja Europejska Państwa członkowskie

odurzających, w tym poprzez wymianę najlepszych praktyk i wiedzy technicznej, wzajemne uczenie się, a także poprzez zaangażowanie na szczeblu globalnym i współpracę z organizacjami międzynarodowymi.			ESDZ
--	--	--	------

B) ZAPOBIEGANIE I PODNOSZENIE ŚWIADOMOŚCI

Priorytet strategiczny 5. Zapobieganie zażywaniu środków odurzających, skuteczniejsze zapobieganie przestępczości oraz podnoszenie świadomości na temat niepożądanych skutków środków odurzających dla obywateli i społeczności

Działania	Odpowiedni obszar priorytetowy	Harmonogram	Odpowiedzialność
Działanie 27. Ogólnounijne kampanie skierowane do rodziców, nauczycieli i lokalnych decydentów, podnoszące ich świadomość na temat ich potencjału w zakresie zapobiegania zażywaniu niedozwolonych środków odurzających przez osoby młode i inne grupy docelowe oraz zniechęcania ich do podejmowania ryzykownych zachowań oraz angażowania się w przestępczość / działania związane z rynkiem środków odurzających.	5.1 5.3	2021–2025	Komisja Europejska Państwa członkowskie EMCDDA
Działanie 28. Szersze rozpowszechnienie kursów szkoleniowych w ramach europejskiego programu zapobiegania (EUPC) i w razie potrzeby aktualizacja podręcznika.	5.1.	2022–2025	Państwa członkowskie EMCDDA
Działanie 29. Rozszerzenie sekcji dotyczącej modeli zapobiegania i innych praktycznych i wiarygodnych informacji w dziedzinie zapobiegania, dostępnych na portalu najlepszych praktyk EMCDDA, oraz zachęcanie do powszechniejszego przyjmowania programów zapobiegania, które okazały się skuteczne.	5.1	2022–2025	Państwa członkowskie EMCDDA
Działanie 30. Wprowadzenie ukierunkowanych systemów szybkiego przekazywania informacji o ryzyku i powiadomień wywiadowczych w przypadku pojawienia się na rynku substancji niebezpiecznych, w tym nowych substancji psychoaktywnych, lub	5.1	2021–2025	EMCDDA Europol

innych zagrożeń pojawiających się na rynku.			
Działanie 31. (i) Promowanie i wspieranie pracy i najlepszych praktyk Europejskiej Sieci Zapobiegania Przestępczości (ESZP) oraz innych odpowiednich projektów w celu ograniczenia recydywy wśród młodych przestępców popełniających przestępstwa związane z narkotykami; (ii) zachęcanie do opracowania kompleksowych strategii postępowania z dzielnicami, w których występuje wysoki poziom używania środków odurzających i przestępstw związanych ze środkami odurzającymi; oraz (iii) wspieranie środków, które tworzą bardziej ochronne środowisko dla społeczności dotkniętych używaniem i sprzedażą środków odurzających lub przestępstwami związanymi ze środkami odurzającymi.	5.2	2021–2025	Komisja Europejska Państwa członkowskie ESZP

C) ZAJĘCIE SIĘ SZKODAMI ZWIĄZANYMI Z UŻYWANIEM NARKOTYKÓW

Priorytet strategiczny 6. Zwiększenie dostępu do możliwości leczenia, które spełniają szereg potrzeb zdrowotnych i rehabilitacyjnych osób doświadczających uszczerbku na zdrowiu w wyniku zażywania substancji

Działania	Odpowiedni obszar priorytetowy	Harmonogram	Odpowiedzialność
Działanie 32. Rozwijanie i zwiększanie dostępu do skutecznego leczenia uzależnienia od środków odurzających, usług w zakresie redukcji szkód i rehabilitacji, w tym usług dla osób z chorobami współistniejącymi, w celu ograniczenia (i) używania niedozwolonych środków odurzających i nowych substancji psychoaktywnych; (ii) problemowego używania środków odurzających; (iii) występowania uzależnienia od środków odurzających oraz zdrowotnego i społecznego ryzyka i szkód związanych z używaniem środków odurzających; oraz (iv) w celu wspierania w powrocie do zdrowia i (ponownej) integracji społecznej problemowych użytkowników środków odurzających i uzależnionych użytkowników takich środków.	6.1 6.2 6.3	2021–2025	Komisja Europejska Państwa członkowskie EMCDDA Europejska Agencja Leków

Działanie 33. (i) Wspieranie innowacji w zakresie metod leczenia; (ii) doskonalenie i promowanie korzystania z elektronicznych i mobilnych metod świadczenia usług zdrowotnych oraz nowych farmakoterapii w celu zwiększenia dostępu do leczenia uzależnienia od narkotyków we wszystkich grupach docelowych; oraz (iii) dokonywanie oceny skuteczności takich rozwiązań z możliwością intensyfikacji interwencji, które okazały się najskuteczniejsze.	6.1 6.2	2021–2025	Komisja Europejska Państwa członkowskie EMCDDA Europejska Agencja Leków
Działanie 34. Identyfikacja fizjologii uzależnienia od środków odurzających ze względu na płeć. Identyfikacja i redukcja barier w leczeniu i innych usługach dla kobiet używających środków odurzających oraz zwiększenie możliwości leczenia w celu uwzględnienia podejścia uwzględniającego specyfikę płci. Zapewnienie wrażliwości tego rodzaju usług na potrzeby kobiet, np. uwzględnienie wsparcia w zakresie opieki nad dziećmi. Rozpoczęcie działań informacyjnych mających na celu dotarcie do kobiet używających środków odurzających i uświadomienie im dostępności leczenia skierowanego do kobiet.	6.2	2021–2025	Komisja Europejska Państwa członkowskie EMCDDA
Działanie 35. Poszerzenie bazy dowodowej w zakresie prowadzenia leczenia, w tym lepsze zrozumienie skali i tendencji w problemowym stosowaniu substancji pobudzających i konopi indyjskich. Również poprawa zrozumienia zarówno potrzeb w zakresie leczenia, jak i sposobów skutecznej interwencji podczas reagowania na problemy związane z używaniem substancji pobudzających lub konopi indyjskich.	6.1 6.2 6.3	2021–2025	Państwa członkowskie EMCDDA Europejska Agencja Leków
Działanie 36. Zapewnienie pracownikom zajmującym się leczeniem wielodyscyplinarnym (personel pracujący w służbach specjalistycznych oraz osoby zajmujące się kwestiami związanymi ze środkami odurzającymi w ramach ogólnych usług zdrowotnych lub wsparcia społecznego) możliwości zdobycia aktualnych kompetencji, które odzwierciedlają zmieniające się potrzeby populacji docelowej oraz nowe osiągnięcia w rozumieniu pojęcia skutecznej opieki. (i) Zachęcanie do dzielenia się najlepszymi praktykami w zakresie umiejętności podstawowych i specjalistycznych; (ii) wspieranie ustanawiania norm jakości w zakresie szkoleń; (iii) zachęcanie do tworzenia partnerstw pomiędzy organizatorami szkoleń; oraz (iv)	6.1 6.2 6.3	2021–2025	Państwa członkowskie EMCDDA

określenie programów nauczania obejmujących zarówno kompetencje podstawowe, jak i zaawansowane.			
Działanie 37. Kontynuowanie i dalsze rozwijanie wdrażania minimalnych norm jakości UE przyjętych przez Radę w 2015 r. ⁵ oraz opartych na dowodach wytycznych do krajowej polityki i krajowych programów antynarkotykowych.	6.1 6.2 6.3	2021	Komisja Europejska Państwa członkowskie EMCDDA

Priorytet strategiczny 7. Zwiększenie skuteczności interwencji w zakresie redukcji ryzyka i szkód w celu ochrony zdrowia osób używających środków odurzających i społeczeństwa

Działania	Odpowiedni obszar priorytetowy	Harmonogram	Odpowiedzialność
Działanie 38. Rozwijanie, zwiększanie skali i zwiększanie dostępu do skutecznych środków redukcji szkód. Dalsze rozszerzenie wymiany najlepszych praktyk w tej dziedzinie między państwami członkowskimi oraz z partnerami takimi jak państwa trzecie, regiony czy organizacje międzynarodowe.	7.1 7.3	2021	Komisja Europejska Państwa członkowskie EMCDDA
Działanie 39. Poprawa i zwiększenie zdolności identyfikowania, oceny i reagowania na poziomie państw członkowskich i UE – w tym poprzez współpracę z Europejskim Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) oraz poprzez unijny system wczesnego ostrzegania – na wybuchy epidemii oraz istotne zmiany zachowań w zakresie używania środków odurzających i zażywania nowych substancji psychoaktywnych.	7.1	2021	Komisja Europejska Państwa członkowskie EMCDDA ECDC
Działanie 40. Wspieranie i zachęcanie do badań i innowacji w zakresie narzędzi służących do wykrywania środków odurzających w celu zapobiegania prowadzeniu	7.4	2021–2025	Komisja Europejska

⁵ Konkluzje Rady w sprawie realizacji Planu działania UE w zakresie środków odurzających na lata 2013–2016 odnośnie do minimalnych standardów jakościowych w ograniczaniu popytu na środki odurzające w Unii Europejskiej 11985/15.

pojazdów pod wpływem środków odurzających.			Państwa członkowskie EMCDDA
Działanie 41. Określenie możliwych wariantów strategicznych w kontekście prowadzenia pojazdów pod wpływem środków odurzających, w tym ocena, czy należy uwzględnić kwestie dotyczące środków odurzających w zaleceniu UE w sprawie dopuszczalnej zawartości alkoholu we krwi u kierowców.	7.4	2022	Komisja Europejska
Działanie 42. Zwiększenie dostępności, skuteczności wdrażania, monitorowania i oceny środków stanowiących alternatywę dla sankcji karnych nakładanych na przestępców używających środków odurzających, takich jak (warunkowe zawieszenie wykonania kary z obowiązkiem poddania się terapii) terapia, rehabilitacja i powrót do zdrowia oraz ponowna integracja społeczna. Działania następcze w związku z zakończonym w 2016 r. badaniem dotyczącym alternatyw dla sankcji karnych jako odpowiedzi na przestępstwa związane z narkotykami np. poprzez ewentualne zalecenie Komisji w tej sprawie. Uwzględnienie tego wymiaru w politycznym dialogu i współpracy z krajami partnerskimi.	7.5	2021– 2025	Komisja Europejska Państwa członkowskie EMCDDA
Działanie 43. Wprowadzenie i wzmocnienie środków mających na celu ograniczenie przypadków przedawkowania śmiertelnego i przedawkowania niepowodującego zgonu. Obejmuje to zwiększenie poziomu dostępności, stosowania i dostępu do antagonistów opioidowych (nalokson) na szczeblu wspólnotowym oraz innych środków w zakresie redukcji szkód i środków polityki, a także wspieranie oceny skutecznego podejścia i wymiany najlepszych praktyk w tej dziedzinie.	7.2 7.6	2021	Państwa członkowskie EMCDDA
Działanie 44. Zwiększenie wysiłków na rzecz wymiany danych śledczych i toksykologicznych: (i) poprawa metod analitycznych, testowanie i promowanie nowych technik; (ii) wymiana najlepszych praktyk i opracowywanie wspólnych szkoleń; (iii) zwiększenie współpracy ze Wspólnym Centrum Badawczym Komisji i EMCDDA oraz poprzez korzystanie z istniejących sieci, takich jak grupa robocza ds. środków odurzających Europejskiej Sieci Instytutów Kryminalistycznych i Europejska Sieć Laboratoriów Celných. Opracowanie i zalecenie dotyczące wdrożenia zestawu europejskich wytycznych w zakresie toksykologii kryminalistycznej na potrzeby badań	7.6	2021	Komisja Europejska Państwa członkowskie EMCDDA

zgonów związanych ze środkami odurzającymi.			
---	--	--	--

Priorytet strategiczny 8. Opracowanie zrównoważonego i kompleksowego podejścia do używania środków odurzających w zakładach karnych (zmniejszenie popytu i ograniczenie podaży)

Działania	Odpowiedni obszar priorytetowy	Harmonogram	Odpowiedzialność
Działanie 45. Zapewnienie wytycznych dla państw członkowskich w celu ułatwienia opracowania zrównoważonej i kompleksowej reakcji politycznej na używanie środków odurzających w zakładach karnych.	8.1 8.2	2024	Komisja Europejska EMCDDA
Działanie 46. Wdrożenie szkoleń dla pracowników służby więziennej w celu lepszego wykrywania środków odurzających wprowadzanych do zakładów karnych, zwiększenia świadomości w tym zakresie oraz wdrożenia opartych na dowodach naukowych działań w zakresie zwalczania środków odurzających w środowisku więziennym.	8.2	2023	Państwa członkowskie CEPOL EMCDDA Eurojust

Zarządzanie agendą UE w zakresie środków odurzających, jej realizacja i monitorowanie

Działania	Harmonogram	Odpowiedzialność
Działanie 47. Wzmocnienie monitorowania, gromadzenia danych, analizy badawczej i sprawozdawczości oraz zapewnienie kompleksowych analiz istotnych dla sytuacji w zakresie środków odurzających w UE i na rynkach środków odurzających w UE, w tym nowych wyzwań związanych z rozwojem polityki międzynarodowej zarówno w kwestiach dozwolonych, jak i niedozwolonych dotyczących konopi indyjskich. (i)	W toku	Komisja Europejska EMCDDA Europol

Wzmocnienie EMCDDA i jego zdolności analitycznych, w tym w zakresie nowych i innowacyjnych technologii i metod; (ii) propagowanie opartego na dowodach naukowych oceniania polityk i interwencji na szczeblu krajowym, unijnym i międzynarodowym; (iii) zapewnienie odpowiedniego wsparcia dla sieci REITOX krajowych punktów centralnych EMCDDA zarówno w dziedzinie zdrowia publicznego, jak i bezpieczeństwa, w tym systemu wczesnego ostrzegania.		
Działanie 48. Wzmocnienie odpowiedzi i poprawa gotowości na ewentualne przyszłe wyzwania poprzez zidentyfikowanie wniosków wyciągniętych z pandemii COVID-19 oraz poprzez monitorowanie jej krótko-, średnio- i długoterminowego wpływu na świadczenie usług, rynki środków odurzających, wzorce używania i związane z nimi szkody.	2021	Komisja Europejska Państwa członkowskie EMCDDA
Działanie 49. Promowanie i wzmacnianie dialogu ze społeczeństwem obywatelskim i jego zaangażowania we wdrażanie, ocenę i wnoszenie wkładu w rozwój polityki antynarkotykowej na szczeblu państw członkowskich, UE i międzynarodowym.	W toku	Komisja Europejska Państwa członkowskie Forum społeczeństwa obywatelskiego poświęcone kwestii narkotyków
Działanie 50. Wkład w kształtowanie międzynarodowego programu polityki antynarkotykowej zgodnie z podejściem i celami agendy UE w zakresie środków odurzających, w tym poprzez przyspieszenie realizacji wspólnych zobowiązań wielostronnych, takich jak dokument końcowy z sesji nadzwyczajnej Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie światowego problemu narkotykowego z 2016 r. oraz w kontekście śródkresowego przeglądu deklaracji ministerialnej Komisji ds. Środków Odurzających, który będzie miał miejsce w 2024 r.	W toku	Komisja Europejska ESDZ
Działanie 51. Zapewnienie pełnego włączenia ochrony i promowania praw człowieka do stosunków UE z państwami i regionami trzecimi oraz organizacjami międzynarodowymi, a także do pomocy zewnętrznej na rzecz tych państw i regionów trzecich oraz organizacji międzynarodowych. W szczególności UE zdecydowanie i jednoznacznie sprzeciwia się	W toku	Komisja Europejska ESDZ

karze śmierci we wszystkich okolicznościach, w tym za przestępstwa związane ze środkami odurzającymi.		
Działanie 52. Przegląd uprawnień EMCDDA w następstwie oceny zakończonej w 2019 r. ⁶	2021	Komisja Europejska
Działanie 53. Rozpoczęcie oceny agendy UE w zakresie środków odurzających oraz planu działania w zakresie środków odurzających.	2024	Komisja Europejska

⁶ Zob. Narkotyki i narkomania – rozszerzenie uprawnień Europejskiego Centrum Monitorowania: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12432-Revision-of-the-mandate-of-the-European-Monitoring-Centre-for-Drugs-and-Drug-Addiction>

Załącznik 2

Wskaźniki skuteczności działania

Wskaźnik skuteczności działania 1. Przestępczość zorganizowana związana ze środkami odurzającymi i przemoc gangów (Europol, dane/wskaźnik EMCDDA dotyczące zabójstw związanych ze środkami odurzającymi oraz badania nad przemocą powiązaną z gangami oraz zastraszaniem i udziałem przestępczości zorganizowanej)

Wskaźnik skuteczności działania 2. Pojawiające się zagrożenia w oparciu o dane pochodzące z aktualnych i perspektywicznych źródeł (jeśli są dostępne), w tym poziomy spożycia środków odurzających w danej społeczności lub miastach pochodzące z analiz ścieków z miast obecnie uczestniczących w tym działaniu (złożony wskaźnik poziomu europejskiego EMCDDA oparty na sprawozdawczości i barometrze EMCDDA; grupa SCORE i EMCDDA; dane z pogotowia ratunkowego oraz ukierunkowane badania)

Wskaźnik skuteczności działania 3. Tendencje w odzyskiwaniu mienia i liczba przeprowadzonych dochodzeń finansowych, które zostały wszczęte w oparciu o przestępstwa związane ze środkami odurzającymi. (Europol, EMCDDA i ukierunkowane źródła)

Wskaźnik skuteczności działania 4. Tendencje w zakresie liczby i ilości skonfiskowanych niedozwolonych środków odurzających, nowych substancji psychoaktywnych i prekursorów chemicznych – wskaźnik powinien zapewniać wyraźnie rozróżnienie pomiędzy konfiskatami na dużą i małą skalę (dane EMCDDA i Europolu dotyczące konfiskaty narkotyków według substancji: konopie indyjskie, w tym marihuana, heroina, kokaina, crack, amfetamina, metaamfetamina, MDMA i nowe substancje psychoaktywne; Komisja Europejska, EMCDDA i Europol w zakresie prekursorów)

Wskaźnik skuteczności działania 5. Wczesny system ostrzegania w sprawie substancji psychoaktywnych (EMCDDA/Europol) oraz ocena ryzyka nowych substancji psychoaktywnych (EMCDDA)

Wskaźnik skuteczności działania 6. Odsetek postrzegania przez obywateli bezpieczeństwa i ochrony w odniesieniu do przestępczości i przemocy związanej ze środkami odurzającymi oraz postrzegania dostępności, w tym w internecie, niedozwolonych środków odurzających i nowych substancji psychoaktywnych w Europie (według wieku i płci) (dwa badania Eurobarometru na początku 2021 r. i w 2025 r.)

Wskaźnik skuteczności działania 7. Odsetek ludności obecnie używającej środków odurzających (w ciągu ostatniego miesiąca), niedawno używającej środków odurzających (w zeszłym roku) i kiedykolwiek używającej środków odurzających (w ciągu całego życia) w rozbiciu na rodzaj środka odurzającego i grupę wiekową (ogólny kwestionariusz ludności wg EMCDDA)

Wskaźnik skuteczności działania 8. Tendencje w zakresie wieku pierwszego użycia niedozwolonych środków odurzających w oparciu o dane z badań ankietowych przeprowadzonych w szkołach, przy uwzględnieniu europejskiego projektu dotyczącego badań ankietowych w szkołach na temat używania alkoholu i narkotyków (ESPAD),

badania ankietowych nad zachowaniami zdrowotnymi młodzieży szkolnej (HBSC) lub innych odpowiednich badań oraz, w stosownych przypadkach, badania ankietowego dotyczącego używania środków odurzających w ogólnej populacji (kluczowy wskaźnik epidemiologiczny EMCDDA)

Wskaźnik skuteczności działania 9. Tendencje w zakresie chorobowości i śmiertelności związanej ze środkami odurzającymi. Złożone sprawozdania EMCDDA i barometru dotyczące wpływu używania środków odurzających na zdrowie. Analiza dostępnych danych pochodzących zarówno ze znanych, jak i powstających źródeł dotyczących: tendencji w zakresie zgonów związanych ze środkami odurzającymi, chorób zakaźnych i zachowań związanych z problemami zdrowotnymi, w tym używania środków odurzających drogą iniekcji oraz innych ryzykownych sposobów używania środków odurzających lub zachowań z tym związanych (EMCDDA)

Wskaźnik skuteczności działania 10. Środki dostępności usług w zakresie leczenia i redukcji szkód. Dostępność i zakres leczenia poprzez substytucję opiatową, dostępność programów wymiany igieł i strzykawek oraz zakres badań na obecność HCV i leczenia osób przyjmujących środki odurzające drogą iniekcji (EMCDDA)

Wskaźnik skuteczności działania 11. Państwa członkowskie posiadające kompleksową i zrównoważoną politykę antynarkotykową w sektorze więziennictwa – w oparciu o szereg państw członkowskich posiadających zrównoważoną strategię antynarkotykową dla zakładów karnych (sprawozdawczość państw członkowskich)

Wskaźnik skuteczności działania 12. Wkład w realizację stosownych celów zrównoważonego rozwoju określonych w agendzie na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 (roczne sprawozdanie monitorujące Eurostatu na temat postępów w realizacji celów zrównoważonego rozwoju w kontekście UE)